

Kongres IIRB v Deauville ve Francii – část 1.

IIRB CONGRESS IN DEAUVILLE, FRANCE – PART 1

Ve dnech 5. až 7. června 2018 se ve Francii uskutečnil již 76. kongres IIRB (International Institute of Sugar Beet Research). Probíhal v Mezinárodním centru v Deauville, přímořském městečku v Normandii. Setkalo se zde přes 350 účastníků – z výzkumu, svazů pěstitelů cukrovky, zpracovatelů, šlechtitelských a osivářských firem i z dalších oblastí souvisejících s pěstováním řepy, a to prakticky ze všech zemí světa, kde se pěstuje cukrovka. Zastoupení účastníků z Evropy bylo samozřejmě největší, převažovali zástupci Francie a Německa, ve značném počtu však dorazili i účastníci z Velké Británie, Polska, USA a dalších zemí.

Hlavní jednání kongresu s odbornými přednáškami proběhlo 5. a 6. června v pěti odborných sekcích:

1. Pěstování a zpracování cukrové řepy ve Francii. Technický pokrok a jak jej vnímá společnost.
2. Zlepšení výnosů pomocí nových metod měření a snímání dat.
3. Zlepšení úrodnosti půdy a vliv osevních sledů na cukrovku.
4. Současná a budoucí problematika škůdců, chorob a plevelů v cukrové řepě.
5. Otevřená sekce – různé.

Konferenci zahájilo vystoupení prezidenta IIRB Jean-Pierre Vandergetena z Belgie, který zmínil „těžké“ časy, které cukrové řepě nastávají – zákaz moření osiva neonikotinoidy, thiramem, i potenciálně možný zákaz herbicidních látek desmedipham a phenmedipham. To vše nastává v období nízkých cen cukru i řepy, kdy je vysoký výnos cukrovky nutný pro zabezpečení rentability pěstování. V budoucnu lze přitom očekávat zvýšený výskyt škůdců, virových žloutenek i nástup rezistentních populací škodlivých organismů (např. *Cercospora beticola*).

Pohled do jednacího sálu při zahájení kongresu IIRB

Pěstování a zpracování cukrovky ve Francii – Technický pokrok a jak jej vnímá společnost

Na úvod této sekce vystoupila zástupkyně francouzského regionu Normandie paní Martou, která hovořila na téma Politická podpora francouzských regionů ve výzkumu a inovacích v zemědělství. Zdůraznila význam zemědělství a zemědělské politiky a jejich cílů v zabezpečení potravinové soběstačnosti. Zmínila význam inovací, produktivity a konkurenceschopnosti při pěstování cukrové řepy i v podmínkách po zákazu použití vybraných pesticidů.

Eric Laine jako prezident svazu pěstitelů cukrovky Francie (CGB) hovořil o pěstování a zpracování řepy ve Francii. Pěstitelský svaz CGB sdružuje více než 26 tisíc pěstitelů cukrové řepy a všechny zpracovatele a výrobce cukru ve Francii. CGB má 14 regionálních sdružení, předsednictvo má 13 členů a existují odborné komise pro cukr, bioetanol, řízky a jejich využití. CGB je členem řady světových organizací s vazbou na pěstování cukrové řepy a výrobu cukru, jako jsou CIBE, FNSEA, Světová organizace pěstitelů cukrové řepy i třtiny a další. CGB přímo sponzoruje a podporuje výzkum, který je zajišťován organizací ITB – Institut Technique de la Betterave.

Cíle CGB jsou zachování rentability pěstování cukrovky po konci kvót, interprofesní spolupráce, kontinuita a udržitelnost v měnících se podmínkách pěstování cukrové řepy, řešení sociálních problémů, vyvážené informace vůči společnosti. Ve Francii se pěstuje řepa zhruba na 475 tis. ha, v roce 2017 se vyrobilo kolem 6 mil. t cukru a 10 mil. hl ethanolu. Z celkového vyrobeného množství cukru se ve Francii spotřebuje 30 %, vývoz do zemí EU činí 38 %, export mimo EU 18 % a zbytek je využit na další průmyslové zpracování. Vyrobený ethanol se ze 67 % spotřebuje ve Francii, zbytek se vyváží do Německa, Británie a Španělska.

Alexandre Quillet, prezident ITB jako zástupce pěstitelů v této organizaci, a Vincent Laudinat, ředitel ITB, vysvětlili ve svých prezentacích, co je ITB, jaká je její organizace a poslání. ITB pracuje s ročním rozpočtem vyšším než 5,6 mil. eur. Má velmi čilou spolupráci na mezinárodní úrovni s dalšími výzkumnými institucemi v Evropě a ve světě. Daří se jí přenos vědeckých poznatků do praxe k pěstitelům a snaží se intenzivně komunikovat se širokou veřejností o problematice cukrovky a cukru. Mimo jiné projekty zde řeší i problematiku výroby biocukru. Vincent Laudinat představil již probíhající projekty na zlepšení technologií pěstování cukrovky SYPPRE i projekt zahrnující šlechtění a vývoj nových odrůd AKER betterave 2020. Projekt SYPPRE se netýká jen pěstování cukrové řepy, ale i dalších polních plodin s cílem zlepšení dosavadních pěstebních postupů a dosažení vyšších výnosů a kvality produkce. Účastníky projektu jsou vedle ITB organizace Arvalis, Terres Novia a dalších asi 600 spolupracovníků přímo z praxe. Projekt je organizován v pěti různých půdně-klimatických regionech Francie. Cíli projektu

jsou zlepšení výnosu i kvality, profitabilita, zvýšení produktivity o 10 %, snížení nákladů a ochrana životního prostředí.

Začalo se analýzou dat na více než 1 000 farmách po celé Francii – jaká je běžná agronomická praxe při pěstování plodin, nyní se pokračuje zakládáním pokusů na parcelách s opakovanými (testuje se osevní sled, hnojení a výživa rostlin atd.). Velmi důležité je poradenství pro zemědělce, v praxi použitelné výstupy jsou okamžitě předávány pěstitelům.

Bruno Deprez ze společnosti Florimond Deprez blíže představil projekt AKER – genetický projekt u cukrové řepy. Cílem projektu je zlepšit výkonnost dosavadních odrůd cukrovky ve všech směrech (výnos cukru, odolnost k chorobám a škůdcům, ke stresům apod.). V projektu AKER organizace ITB spolupracuje s celonárodní francouzskou zemědělskou výzkumnou institucí INRA (Institut Nationale de la Recherche Agronomique). Hledá se maximální genotypická diverzita, využívají se nejmodernější technologie, sleduje se i fenotypová rozdílnost v polních maloparcelkových pokusech. V oblasti nových pokusnických technologií se využívají drony a vizuální vyhodnocení snímků z dronů v různých vlnových délkách spektra pro rozlišení napadení chorobami (např. *Cercospora beticola*). Při sledování kvality semen jsou rovněž využity nejmodernější technologie – termografie, scan, multiscan, eloncam a další.

Na závěr úvodního bloku přednesl Christian Huyghe (INRA France) poutavou přednášku „Společenské vnímání technického pokroku“. Pro někoho z posluchačů byla přednáška snad až příliš filozofická, ale ukázala na významné změny a posuny

ve vnímání vědy a pokroku v současné společnosti. Uvedu zde některé zajímavé poznámky s případnými citacemi, jichž autor použil:

- vědecký pokrok ztratil velká písmena, což je příznakem určitého „úpadku“ (Etienne Klein),
- termín pokrok je nahrazen termínem inovace (OECD 2005).

Pan Huyghe zmínil filozofický výklad vědeckého pokroku známého z historie: vědecký pokrok – technický pokrok – materiální pokrok – společenskomožný pokrok.

To již však bohuže neplatí, naopak v určitých částech společnosti vývoj vědy vyvolává obavy. Věda se sice vyvíjí, nevyvíjí se ale společnost a její morálka. Dá se říci, že věda jako taková nezklamala, protože nic neslibovala, ale absolutně zmizel projekt vývoje společnosti. Z tohoto pohledu lze současný vývoj ve společnosti dobře popsat oktahedronem kombinujícím sdílené společenské hodnoty a společenské zájmy a cíle (Fuller, 1975). Christian Huyghe poté ukázal text „Democracy or Glyphosate“, z transparentů protestujících proti dalšímu použití glyphosatu. Věda v současnosti musí mít tři základní vlastnosti: autoritu – legitimitu (zákonnost) – odpovědnost.

V budoucnu je pro zachování pokroku, ale i pro zlepšení morálky ve společnosti, základní podmínkou kvalitní vzdělávání. V osobní diskusi pak autor zmínil velký problém současnosti, a to zcela chybějící kontakty a komunikaci mezi politiky a vědci.

Vít Bittner, MariboHillesbög ApS ČR